

VÝROČNÍ ZPRÁVA

O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ V ROCE 2022

Knihovna města
Olomouce

Knihovna města Olomouce, příspěvková organizace

zapsaná v obchodním rejstříku vedeným Krajským soudem v Ostravě,
oddíl Pr, vložka 388
IČ: 00096733

Zřizovatel: statutární město Olomouc

Předmět činnosti: poskytování a uspokojování veřejných knihovnických a informačních služeb, všestranné napomáhání vzdělávání občanů a vykonávání regionálních funkcí

Adresa: **nám. Republiky 1, 779 00 Olomouc**

Telefon: **585 545 111**

E-mail: **knihovna@kmol.cz**

Datová schránka: **tj2kkz2**

Živnostenský list ev. č. 380501-17069-00

Evidenční číslo knihovny: 00081

Vedení organizace v roce 2022:

RNDr. Lenka Prucková	ředitelka, statutární zástupce
Bc. Olga Bačuvčíková	vedoucí útvaru knihovnických služeb
Kateřina Petrová	vedoucí útvaru doplňování a zpracování knihovního fondu
Ing. Bc. Libor Housírek	vedoucí útvaru automatizace
Ing. Pavel Vítek	vedoucí provozně ekonomického útvaru

Obsah:

Úvod	2
Struktura a umístění knihoven	4
Organizační struktura	5
1. Služby	6
2. Doplňování a zpracování knihovního fondu	10
3. Automatizace	11
4. Vzdělávání	12
5. Ediční činnost	12
6. Public relations	13
7. Výsledky hospodaření	14
Závěr	19
Přílohy	

Úvod

Knihovnictví je jedním z oborů, které reflektují změny ve společnosti. Veřejné knihovny již dávno nejsou jen místem výměny knih, ale skutečně komunitním prostorem k setkávání lidí, výměně informací, místem celoživotního vzdělávání a smysluplného trávení volného času. Mimo čtenářské a digitální gramotnosti přibyla v poslední době **mediální gramotnost**, boj s **fake news** a vzdělávání v oblasti **udržitelného rozvoje**. Knihovna musí poskytovat relevantní informace a zdroje jak ohledně nemoci covid-19, tak války na Ukrajině, pro uprchlíky – nové spoluobčany – pak nabídnout odpovídající služby. Být moderním knihovníkem znamená neustále na sobě pracovat, sledovat moderní technologické trendy a nabízet nové služby.

Odpovědně jsme pracovali s příspěvkem zřizovatele 22 317 848 Kč, vlastní příjmy knihovny byly **2 633 093 Kč**, z toho nájem 748 868 Kč. Největší získanou **dotací** (která je oceněním kvalitní metodické práce knihovny) je dotace na regionální funkce*) **3 102 451 Kč** z krajského rozpočtu.

„3 TOP“

Oddělení pro dospělé čtenáře v budově na náměstí Republiky se dočkalo další fáze **estetizace**. Po moderně koncipované vstupní místnosti z roku 2021 se pokračovalo částí věnované beletrii. Dvě místnosti prokourly díky novému nábytku zahrnujícímu nejen regály, ale i pohodlné koutky k sezení, barevným podlahám a modernímu osvětlení.

V ústřední budově a na pobočce Jungmannova jsme zaznamenali velký úspěch s každotýdenními workshopy rozvíjejícími **digitální gramotnost** nejen dětí, ale i dospělých. Náplní je tvorba kreativních třírozměrných předmětů a jejich **tisk na 3D tiskárnách**, **práce s 3D pery** či skládání a **programování robotických hraček**. Kroužky vedou naši pracovníci.

Ve spolupráci se statutárním městem Olomouc pokračila práce na naší **budoucí pobočce Trnkova**. Vítězná firmě z architektonické soutěže byla zadána příprava projektové dokumentace ke stavebnímu řízení a projekt této pobočky se stal součástí podporovaných projektů ITI Olomoucké aglomerace.

*) Regionální funkce

Regionální funkce poskytuje dle knihovního zákona 257/2001, § 2 písm. h, krajská knihovna a další jí pověřené knihovny v kraji. Knihovna města Olomouce je od roku 2003 jednou z nich. Oblast zahrnuje 125 knihoven. Finančním garantem této služby je kraj. Největší pomocí pro malé obecní knihovny jsou především výměnné soubory, v nichž dostávají nové, čtivé knihy, které nezůstávají po přečtení v obci, ale putují do další knihovny. Vděčně je přijímána i metodická a konzultační činnost, pomoc při aktualizaci a revizi knihovního fondu, servis knihovnického programu Clavius/Tritius a nabídky na školení a exkurze.

K dalším výrazným aktivitám roku 2022 patřily:

- úspěšné pokračování celostátního projektu „**S knížkou do života**“ (BOOKstart), jehož hlavním cílem je podpora čtení hned od narození. Knihovna ve spolupráci s Komisí pro občanské záležitosti předává při vítání občánků malé leporelo s „prvními“ říkankami, brožurku s radami, jak pracovat s dětmi od narození, a seznam doporučené předškolní četby. Součástí balíčku je i poukaz na čtenářský průkaz pro dítě a především pozvánka do knihovny na setkávání rodičů s miminky či batolaty, kdy nenásilnou a zábavnou formou pracujeme s nejmenšími ratolestmi. Program pokračuje specializovanou péčí o děti ve věku 3–6 let, a ti, kteří s námi již od narození spolupracují, dostávají batůžek s knižním překvapením;
- **Pasování prvňáčků** na čtenáře knihovny spojené s předáváním originální publikace Knižka pro prvňáčka je dalším krokem v našem boji s čtenářskou negramotností. Zapojilo se 18 škol, předali jsme 746 knížek;
- **výtvarné dílny pro dospělé** – linoryt, mandaly, kreativní práce s 3D tiskárnou;
- **Noc s Andersenem**, oblíbený večer, který probíhá současně ve třech knihovnách, plný soutěží a her, zakončený spaním v knihovně, tentokrát za osobní účasti paní náměstkyně M. Záleské;
- **Čítárna U fontány** v rámci **Dne muzeí** nebo **Dnů evropského dědictví** – posezení s knihou s možností odnést si libovolnou vyřazenou publikaci;
- **Klub deskových her**;
- tradiční **literární soutěž Prvotiny 2022** zakončená slavnostním vyhlášením a vydáním sborníku vítězných prací;
- **Noc literatury** ve freskovém sále ZŠ Komenium a na Olodvorku;
- pokračující spolupráce s Dobrovolnickým centrem Fakultní nemocnice Olomouc – byly založeny další **pacientské knihovničky** na různých odděleních olomoucké nemocnice, vybavené našimi pěknými, ale již vyřazenými knihami;
- prázdninový **tábor** v knihovně **pro ukrajinské děti** (2 běhy, 23 dětí);
- **besedy** a přátelská setkání se spisovateli a odborníky na různá témata života kolem nás;
- počítačová školení pro olomouckou veřejnost, **přístup k síti internet zdarma**.

Struktura a umístění knihoven

Knihovna města Olomouce

1. ústřední budova na náměstí Republiky 1:

- oddělení pro děti a mládež
- oddělení pro dospělé čtenáře
 - půjčovna pro dospělé čtenáře
 - půjčovna hudebnin a hudebních nosičů
 - čítárna a studovna
 - Edukační centrum
- útvar doplňování a zpracování knihovního fondu
- útvar automatizace
- ředitelka a provozně ekonomický útvar

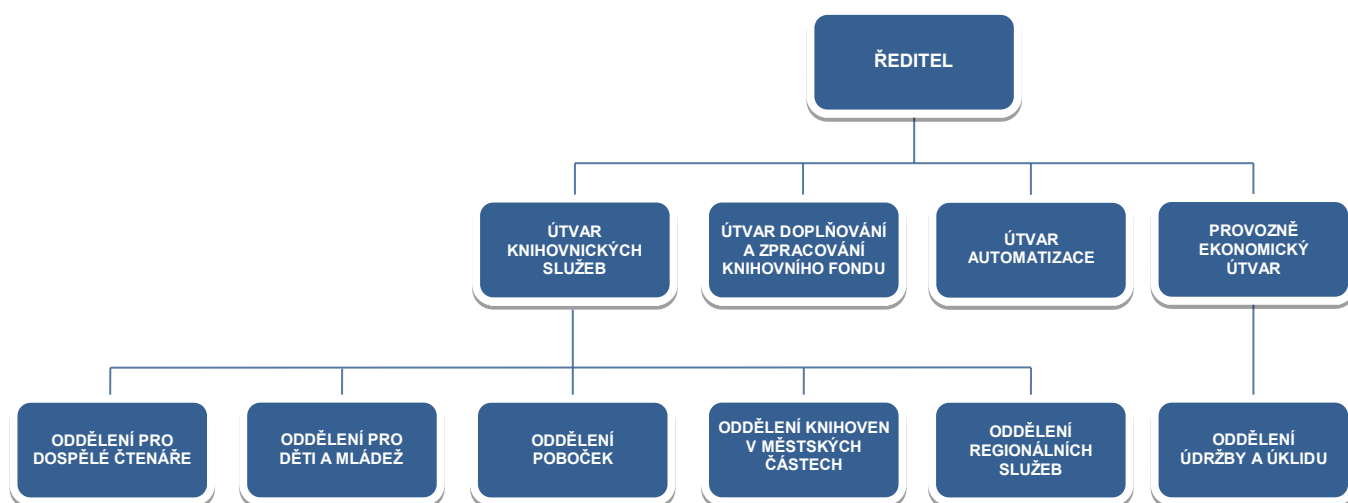
2. pobočky na území města Olomouce (celkem 6):

- Brněnská (Knihovna Antonína Šprince) – Brněnská 80-82
- Holice – Náves Svobody 38
- Jungmannova – Jungmannova 25
- Neředín – Tererovo náměstí 2
- Nové Sady – Peškova 1
- Tabulový vrch – Karafiátova 6

3. knihovny v městských částech (celkem 8):

- Droždín – Gagarinova 17
- Chomoutov – Horecká 2
- Lošov – Svolinského 15
- Nedvězí – Jilemnického 29
- Radíkov – Náprstkova 1
- Slavonín – Kyselovského 74
- Svatý Kopeček – Sadové náměstí 26
- Týneček – Blodkovo náměstí 15

Organizační struktura Knihovny města Olomouce

ředitelka	1
1. útvar knihovnických služeb:	1
a) oddělení pro děti a mládež	2
b) oddělení pro dospělé čtenáře	11
- půjčovna pro dospělé čtenáře	
- půjčovna hudebnin a hudebních nosičů	
- čítárna a studovna	
- Edukační centrum	
c) oddělení poboček	
- pobočka Brněnská	1
- pobočka Holic	0,6
- pobočka Jungmannova	1,8
- pobočka Neředín	1,2
- pobočka Nové Sady	0,2
- pobočka Tabulový vrch	0,2
d) oddělení knihoven v městských částech	0,2
e) oddělení regionálních služeb	2,4
2. útvar doplňování a zpracování knihovního fondu	4
3. provozně ekonomický útvar	2
oddělení údržby a úklidu	2,2
4. útvar automatizace	2
celkem bez REGIONÁLNÍCH SLUŽEB	30,2
celkem s REGIONÁLNÍMI SLUŽBAMI	32,8

1. Služby

Půjčovní doba 50 hodin týdně včetně sobot odpovídá požadovanému standardu, snažíme se o co nejméně výkyvů a změn. V období prázdnin otevíráme dětské oddělení a pobočky i v dopoledních hodinách. Za našimi imobilními spoluobčany jezdíme do domu s pečovatelskou službou na Erenburgově ulici. Je možno si objednat **rozvoz knih** na pobočkách Holice, Neředín a Tabulový vrch.

Příjemné a otevřené prostředí jak v ústřední budově, tak na pobočkách – moderní nábytek, pohodlné pohovky, sedací vaky, barevnost a kreativita zajišťuje, že se k nám lidé rádi vrací. Pro maminky nabízíme kojící místnost vybavenou i nábytkem a hračkami pro sourozence. Pokračující estetizace dospělého oddělení přinesla zpříjemnění výběru beletrie.

Abychom zajistili dostupnost knihovnických a informačních služeb pro každého obyvatele města, nabízíme návštěvu třech velkých (celotýdenní půjčovní doba) a dvanácti malých (otevřeno většinou 2x týdně) **poboček**. Pravidelně sledujeme a vyhodnocujeme zájem čtenářů o ně. Do fáze projektování se posunula příprava nové pobočky na ulici Trnkova, která by nahradila pobočku Brněnská v chátrající budově a pobočku Nové Sady v Domě s pečovatelskou službou na Peškově ulici, která svými službami neodpovídá rychle se rozvíjícímu sídlišti. Návštěvnost **knihoven v městských částech** není příliš efektivní – náročnější čtenáři vyhledávají ústřední budovu či velké městské pobočky. Pouze dvě mají automatizovaný výpůjční protokol. Všechna pracoviště nabízejí služby veřejného internetu.

Kvalitní a různorodý **knihovní fond** dnes tvoří mimo knih a časopisů také CD s hudbou či mluveným slovem, deskové hry a Albi tužky. Oblíbenou se stala služba „**odložení z poličky**“, kdy si klienti skrz katalog mohou objednat knihy, které jim knihovníci připraví a oni si je jen vyzvednou (2022 – 28 543 objednávek). Pokud se kniha nenachází ve stálém fondu knihovny, je možno ji prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby získat z jiné české či zahraniční knihovny – jsme zapojeni do služby **Získej.cz**, kdy si čtenář knihu z jiné knihovny může objednat i z pohodlí domova. Řadu novinek si je možno půjčit jako **e-knihu** (v roce 2022 nárůst o 40% z 4 673 na 6 458 stažení).

V čítárně a studovně lze nalézt **235 titulů novin a časopisů** včetně regionálních periodik, publikace vztahující se k regionu a naučnou literaturu určenou k prostudování v knihovně. **Databáze Osobnosti**, kterou vytvářejí a doplňují sami knihovníci, zahrnuje základní údaje o významných lidech regionu střední Moravy, kteří se zde narodili, zemřeli nebo zde pracovali, a je k dispozici čtenářům i přes naši webovou stránku. V současné době má **5 498 záznamů**, každoročním výstupem z ní je publikace Osobnosti střední Moravy, na níž spolupracujeme i s dalšími knihovnami v regionu.

Automatizovaný výpůjční protokol, který je spojený se službami jako vyhledávání, rezervace a prodloužování přes webové stránky nebo mobilní či

emailová upozornění ohledně blížícího se konce výpůjční lhůty, čekajících rezervací nebo nových aktivit knihovny, zrychluje služby a dává prostor našim vzdělaným a komunikativním **knihovnicím a knihovníkům** pro individuální práci se čtenářem. Umožňuje čtenářům i online registraci do knihovny. Dospělí i dětská čtenářská se naučili používat samoobslužné pulty (**selfchecky**) včetně platby kartou a využívanou novinkou je také možnost **platby přes platební bránu**.

Moderní informační služby doplňuje **bezplatný kvalitní internet na 48 počítačích** pro olomouckou veřejnost, v hlavní budově nabízíme i **wifi připojení**. Od 1. 7. 2023 se vzhledem k nové náplni informačních a vzdělávacích služeb změnilo Internetové centrum v **Edukační centrum**. To mimo kulturních a vzdělávacích akcí poskytuje školení z oblasti IT pro zájemce z řad široké olomoucké veřejnosti s důrazem na seniory, matky na mateřské dovolené a nezaměstnané. Školení zajišťují pracovníci knihovny. Nejedná se jen o základy práce s počítačem, ale i mnohem náročnější školení (MS Office 2016, úprava fotografií), která jsme zařadili do odpoledních hodin.

Výpůjční činnost

Registrovaní čtenáři	11 542
Čtenářské návštěvy	164 810
Výpůjčky	354 934
Internet	5 100
Výpůjčky e-knih	6 458

Podrobný rozpis + porovnání s rokem 2021 lze najít v příloze I. Přehled činnosti KMOL za rok 2022

Excerpce novin a časopisů

Pracovníci zpracovávají články Olomouckého deníku, Hanáckého večerníku, Hanáckých novin, regionálních příloh MF Dnes a Práva, Olomouckých listů, Žurnálu UP, Moravského seniora, Olomouckého seniora, a dále pak všech regionálních tisků, které do knihovny přicházejí (2022 vloženo 510 záznamů). Excerpce umožňují rychlejší orientaci při hledání tiskových zpráv o našem městě, regionálních osobnostech a událostech.

Kulturní a vzdělávací akce

Pracovníci knihoven se podíleli na organizaci a realizaci různých forem práce se čtenáři všech věkových kategorií, jako jsou exkurze, knihovnické lekce, besedy, školení, soutěže, výtvarné dílničky, ...

Pro MŠ, ZŠ a SŠ jsme připravili **620 besed pro 13 449 účastníků** a 129 čtenářských kroužků (2 686 dětí). Množstvím i kvalitou patříme ke špičce v rámci republiky.

Besedy pro mateřské školky ovládl program Pan lišák má knihy rád, první stupeň si užíval na Teta to plete a Smějeme se rádi, starší děti s učitelkami si oblíbily lekci Země Fantazie.

Jsme pyšní, že besedy a knihovnické lekce nenavštěvují jen děti, ale i středoškolská mládež. Školy si vybírají jak společenská témata jako Bezpečný internet (kyberšikana, kyberstalking, kybergrooming, sexting), Fake news (dezinformace, manipulace a propaganda) a Digitální závislosti, tak témata literární (William Shakespeare, Osvobozené divadlo, bratři Čapkové)

Zvláštní pozornost si zaslouží také **práce s handicapovanými dětmi**, na besedy přišly děti z Dětského centra na Husitské ulici, děti a studenti ze školy pro neslyšící, z Creda a z Topolan.

V rámci projektu **Bookstart** proběhlo v ústřední budově i na pobočkách **12 setkání**, účastnilo se **92 dětí** (+ 86 rodičů).

O letních prázdninách byly v dopoledních hodinách pro děti s rodiči v oddělení pro děti a mládež a na pobočkách připraveny rozmanité zábavné, vzdělávací a výtvarné programy. Např. tradiční „Putování s pohádkou“ nebo soutěž „Dračí hnízdo“, kde se nejen četlo, ale také vyrábělo za pomoci moderní techniky.

Půjčovnu pro dospělé čtenáře a pobočku Jungmannova oživovaly powerpointové prezentace k rozmanitým výročím i aktuálním událostem promítané na velkém monitoru.

Literární kavárny a přátelská setkání

- **na náměstí Republiky**
- literární posezení
 - Literární stand-up – Pavel Tomeš
 - Křídla vážky – Michaela Dopitová
 - Dekáda naděje – František Všetíčka
- Cestopárty
 - Jordánsko – Jitka Brabcová
 - Kapverdy po svých – Ondřej Raus
- zdravotní problematika
 - Tajemná moc drahých kamenů – Pavel Comte Dočkal
- cyklus besed věnovaných literatuře a umění (ve spolupráci s neziskovou společností EuForAll, o.s.):
 - Vzepětí renesance v Evropě
 - Rokoko
- cyklus besed Být v obraze (ve spolupráci se SeniorOn):
 - Netušené možnosti internetu
 - Aplikace Záchranka, Pohlednice online, IDOS, překladače, ...
 - Aplikace a programy pro přehrávání filmů a videí
- cyklus besed se ZOO Olomouc:
 - Tajemný a ohrožený Madagaskar – Jitka Vokurková

Ojedinělé příběhy z veterinární péče – Lenka Chrastinová
Posláním ošetřovatel: chov chudozubých – Hana Dostálová

- **na pobočce Brněnská**
Tajemné kruhy v obilí – Mgr. Tonicčka Plíšková
- **na pobočce Jungmannova**
Četnictvo v Olomouci
- **na pobočce Holice**
cyklus workshopů – Mozkový jogging

Výstavy

- **v internetovém centru a v půjčovně pro dospělé čtenáře na náměstí Republiky**
 - Útulek LOZ – výstava fotografií psů k adopci
 - Prostranství paměti – Ladislav Grossmann
 - Ilustrace knih – Alexander Genov
- **ve foyeru pobočky na Brněnské ulici**
 - Podmalby – Taťána Stárková
 - Zimní variace – členové fotografické sekce VSMO
 - Všechny barvy naděje, aneb Jak Haiti (ne)přichází o školáky
 - Listuj světem – ilustrace v polských knihách pro děti
 - Vynálezce Alva – Klára Smolíková
- **v prostorách pobočky Jungmannova**
 - Barevné vzpomínky – Ludvík Mazur
 - Virtuální fotovýlety – Martin Benčík
 - Arménie – země blízká – daleká, známá – neznámá – Jitka Brabcová
 - Příroda dvěma pohledy – Věra Krajňáková
 - Ptačinec – Jiří Klváček
- **na pobočce Holice**
 - Kreslení mi dává volnost – Jitka Šufanová-Merglová
 - Koně a jiná zvířena – Ing. Arch. Eva Macholánová
 - Rydlem a válečkem – výstava linorytů žáků ZŠ Holice

2. Doplnování a zpracování knihovního fondu

Nákup knihovního fondu se v roce 2022 prováděl:

1. z rozpočtu KMOL – pro všechna oddělení a pobočky Knihovny města Olomouce;
2. z finančních prostředků zřizovatelů knihoven na základě „Smlouvy o nákupu a zpracování knih hrazených z prostředků zřizovatele knihovny“ (obecní úřady v regionu Olomouc) – pro 10 obecních knihoven;
3. z finančních prostředků Olomouckého kraje na zajištění regionálních funkcí – tvorba výměnných souborů pro 121 místních knihoven v regionu Olomouc.

	KMOL	obecní fondy	výměnné soubory
knihy	2 700 353,65	47 993,60	1 017 193,88
časopisy	208 849,90		
hudebniny	33 243,44		
CD	86 824,03		
deskové hry	14 342,30		1 049,00
elektronické knihy	440 523,00		
celkem	3 493 670,32	47 993,60	1 018 242,88

Nákup knih se zajišťoval především od distribučních firem, ostatní potřebné tituly se doplňují z nabídkových plánů nakladatelství a přes internetová knihkupectví. Při výběru titulů jsou respektovány požadavky vedoucích oddělení a poboček.

Slevy získané ze základní ceny

	KMOL	obecní fondy	výměnné soubory
knihy v Kč	1 325 947	24 205,40	495 714,92
knihy v %	32,95	33,53	32,83
časopisy v Kč	29 166		
časopisy v %	13,85		

Průměrná cena knihy zakoupená pro KMOL je **242,75 Kč**.

Výdej na nákup knihovního fondu v roce 2022 na 1 obyvatele města činí **35 Kč**.

Přírůstek knihovního fondu

	KMOL	výměnné fondy	celkem
Knihovní jednotky	11 882	4 336	16 218
knihy	11 379	4 335	15 714
z toho koupě	11 124	4 335	15 459
z toho dary	255		255
z toho Česká knihovna	26		26
z toho cizojazyčná literatura	140		140
CD	382		382
hudebniny	57		57
deskové hry	64	1	65

Úbytek knihovního fondu

	KMOL	výměnné fondy	celkem
Knihovní jednotky	11 361	4 460	15 821
z toho ztráty způsobené čtenáři	138		

Stav fondu ke konci roku 2022

knihovní jednotky celkem	knihy	CD	hudebniny	deskové hry	el. čtečky	ostatní dokumenty
197 405	176 158	14 905	3 148	531	2	2 661

Podrobný rozpis v příloze II. – Stav fondu KMOL k 31. 12. 2022

3. Automatizace

Knihovna pracuje v plně automatizovaném knihovnickém systému Tritius, který je neustále aktualizován na vyšší verze. V ústředí i na pobočkách je celkem **124 počítačů, laptopů a tabletů**, z toho je pro veřejnost určeno 64 (z nich je 47 připojeno k internetu). O chod celé sítě se starají dva pracovníci.

Jako každoročně jsme vycházeli z auditu HW a SW výpočetní techniky, na jehož základě jsme pokračovali v její pravidelné obměně. V rámci této modernizace přibylo 6 nových PC a 4 ploché katalogy v rekonstruovaném dospělém oddělení. Na 43 PC byl instalován nový OS Windows 11. Exchange server byl povýšen na verzi

2019, virtuální servery Záloha, Log server a webový server byly převedeny na Windows server 2019.

Pro bezpečnost sítě byl instalován výkonnější firewall s rozšířenou detekcí.

Přepojením poboček Neředín a Lošov byl dokončen datový přechod pouze k jednomu operátorovi.

Útvar automatizace zajišťuje v rámci regionálních funkcí aktualizaci a servis knihovnického programu Clavius/Tritius městským a obecním knihovnám v obcích olomouckého regionu. Dlouhodobý projekt postupného připojování obcí, které zároveň přecházejí na vyšší verzi knihovnického programu a na společný server pokračoval v roce 2022 převedením dat obcí Dolany, Haňovice, Hlubočky, Hněvotín, Jívová, Libavá, Liboš, Lužice, Mrsklesy, Náměšť na Hané, Nová Hradečná, Paseka, Ptení, Samotišky, Velký Újezd a Bělkovice-Lašťany.

4. Vzdělávání

Knihovna města Olomouce jako každá moderní knihovna podporuje celoživotní vzdělávání svých pracovníků. V rámci jejich odborného růstu buď sama různé knihovnické vzdělávací akce pořádá, nebo pracovníky za vzděláváním vysílá. Vyhláška MK ČR doporučuje 48 hodin ročně pro profesionálního knihovníka.

V roce 2022 knihovna připravila studijní zájezd do Krajské knihovny Vysočiny v Havlíčkově Brodě, seminář Současná česká literatura a zajistila tři úrovně jazykových kurzů angličtiny.

Mimo vlastní knihovnu si pracovníci oddělení a poboček zvýšili svoji odbornost účastí na konferencích „Knihovny současnosti“, „Současná literatura pro děti a její vliv na rozvoj čtenářství“ či na „Knihovnické dílně v Jičíně“, a na seminářích věnovaných britské detektivce nebo analytickému popisu článků. Zavítali na pražský veletrh Svět knihy a nabídku svých besed rozšířili díky setkávání členů Klubu dětských knihoven.

Formou on-line proběhla například konference Kniha ve 21. století, semináře věnující se zpřístupňování děl nedostupných na trhu, mediální a informační gramotností, psychologii dětského čtenáře

Tři pracovnice studovaly kombinovaně obor knihovnictví na vysoké škole.

5. Ediční činnost

- kalendář výročí **Osobnosti střední Moravy 2023** (500 ks)
- sborník literární soutěže **Prvotiny 2022** (250 ks)

6. Public relations

Najít informace o knihovně, její historii, knihovní řád, poplatky, pobočky, on-line katalog s upozorněním na novinky, čtenářské konto s možností prodloužení výpůjček či rezervací, stránku vztahující se k vykonávání regionálních funkcí a zejména aktuální informace z knihovny je možno na webových stránkách knihovny (www.kmol.cz), stejně jako na stránkách Facebooku a Instagramu; své příznivce si našel specifický formát propagace akcí – knihovnický videomagazín **Knihomol**.

V tisku, televizi, rozhlasu, resp. na internetových portálech se knihovna prezentovala **324 zprávami, články či rozhovory**.

Opět se rozjela spolupráce s **Tyfloservisem a Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých**, pro jejichž klienty připravujeme poslechové pořady a diskotéky; stejně jako s **Uní neslyšících**, kdy některé besedy tlumočíme do znakového jazyka.

Knihovna předvedla své dvě historické budovy zájemcům v rámci Dnů evropského dědictví, kdy také otevřela **Čítárnu u fontány**. Zapojila se do celoměstské akce **Noc muzeí**.

Knihovna města Olomouce pokračovala v projektu **Místní akční plán II vzdělávání v ORP Olomouc**, ředitelka je členkou řídicího výboru, jedna knihovnice pracuje přímo ve skupině Čtenářské gramotnosti. Naše besedy v rámci MAP pro školy byly plně obsazeny, navíc knihovna připravila workshop digitální gramotnosti nazvaný „Inspirace pro výuku robotiky“. Knihovna se zapojila do Knižního jarmarku, který připravila ZŠ Svatoplukova Olomouc.

V rámci pracovní skupiny **místní Agendy 21** ve spolupráci s dalšími organizacemi podporujeme svými aktivitami udržitelný rozvoj.

Spolu s Národní knihovnou ČR aktivně pracujeme v **mezinárodním projektu NEWCOMER**.

Ředitelka knihovny jako členka sekce Public Libraries IFLA (Mezinárodní federace knihovnických organizací) pokračovala v práci této sekce a účastnila se 87. světového kongresu v Dublinu. V rámci republiky pracovala ve vedoucích funkcích profesní organizace SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků) jako místopředsedkyně sekce veřejných knihoven, členka regionálního výboru tohoto sdružení a členka komise pro zahraniční styky; dále v celostátním výboru Sdružení uživatelů LANia/Clavia/Tritia a souborného katalogu SKAT a jako členka redakční rady krajského časopisu KROK se podílela na jeho obsahu. Je hodnotitelkou literární soutěže Magnesia Litera a celostátního kola soutěže Vesnice roku.

7. Výsledky hospodaření

Rozpočet knihovny (v Kč)

příspěvek na činnost od zřizovatele	21 989 000
navýšení provozního příspěvku z důvodu navýšení platů zaměstnanců veřejných služeb státu	328 848
dotace z Olomouckého kraje na zajištění regionálních funkcí ^{*)}	3 102 451

^{*)} Čerpání této krajské dotace je přísně účelové, vyúčtování se zasílá Olomouckému kraji. Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí a Statistický výkaz financování regionálních funkcí tvoří Přílohu IV.

Náklady a výnosy v Kč

účet	náklady	skutečnost k 31. 12. 2022			
		hlavní činnost	hospodářská činnost	regionální funkce	celkem
	spotřeba materiálu	3 722 414	2 956	1 049 485	4 774 855
	spotřeba PHM	27 311		23 935	51 246
501	spotřeba materiálu	3 749 725	2 956	1 073 420	4 826 101
	spotřeba energie	611 901		18 728	630 629
	spotřeba plynu	425 157		3 836	428 993
	spotřeba vody	120 825		2 839	123 664
502	spotřeba energie	1 157 883		25 403	1 183 286
504	prodané zboží				
511	opravy a udržování	886 476			886 476
512	cestovné	77 288		34 508	111 796
513	náklady na reprezentaci	23 841			23 841
518	ostatní služby	1 565 843		646 678	2 212 521
	mzdové náklady	11 128 049	1 408	864 810	11 994 267
	ostatní osobní náklady	197 271			197 271
	dohody	899 868		135 190	1 035 058
521	mzdové náklady	12 226 596	1 408	1 000 000	13 228 004
524	zákonné sociální a zdravotní pojištění	4 018 168	476	291 831	4 310 475
525	jiné sociální pojištění				
527	zákonné sociální náklady	676 744		28 251	704 995
528	jiné sociální náklady	36 147		2 360	38 507

	odpisy městského majetku	178 596			178 596
	odpisy vlastního majetku	965 202			965 202
551	odpisy DHM	1 143 798			1 143 798
558	náklady z DDHM	1 045 473			1 045 473
	jiné ostatní náklady	53 058			53 058
591	daň z příjmů	-7 210			-7 210
	náklady celkem	26 653 830	4 840	3 102 451	29 761 121
		skutečnost k 31. 12. 2022			
účet	výnosy	hlavní činnost	hospodářská činnost	regionální funkce	celkem
601	výnosy z prodeje vlastních výrobků				
602	výnosy z prodeje služeb	1 235 545			1 235 545
603	výnosy z pronájmu	748 868			748 868
644	výnosy z prodeje materiálu	120 395			120 395
648	čerpání fondů	10 000			10 000
649	ostatní výnosy z činnosti	513 444	4 840		518 284
662	úroky				
663	kurzový zisk				
	vlastní příjmy celkem	2 628 253	4 840		2 633 093
672	výnosy z vybraných institucí a z transferů	22 953 242		3 102 451	26 055 693
	výnosy celkem	25 581 495	4 840	3 102 451	28 688 786
	hospodářský výsledek	-1 072 335	0	0	-1 072 335
	přepočtený stav pracovníků	33, 382		2,990	36,372
	% soběstačnosti				9,179

Kompletní účetní závěrka je součástí výroku auditora v příloze V.

ROZBOR NÁKLADOVÝCH POLOŽEK

Provozní příspěvek zřizovatele je rozpočtován na zabezpečení běžného provozu knihovny, mzdových nákladů, nákup energií, nutnou průběžnou údržbu budov, nákup knihovního fondu, pravidelnou obměnu PC sítě, ... při dodržení zásad hospodárného vynakládání finančních prostředků.

Rozbor mezd

dle 341/2017 Sb. ve znění 300/2019 Sb. a 264/2022 Sb.

Přepočtený stav pracovníků	KMOL	regionální funkce	celkem
pracovní smlouvy	30,200	2,600	32,800
DPČ, DPP	3,182	0,390	3,572
Celkem	33,382	2,990	36,372

Kategorie pracovníků (pouze na pracovní smlouvu)	přepočtený stav pracovníků	průměrná mzda za měsíc
knihovníci	25,600	28 232 Kč
dělnické profese	2,200	26 001 Kč
ostatní (IT, ekonomické, ředitelka)	5,000	46 475 Kč

Investice a opravy

- **estetizace dospělého oddělení – II. část** – nové regály a další truhlářské výrobky, čalounění, tapetování, výměna podlahové krytiny, interiérové dveře, zámečnické výrobky za **894 081 Kč**, kompletní výměna světel za **337 071 Kč** a 4 sestavy dotykových PC („katalogy“) za **87 120 Kč**.
- pobočka Holic – nové **zabezpečovací zařízení 27 774 Kč**.
- **firewall server** za **110 618 Kč**, šest PC sestav za 139 828 Kč a další PC technika za 85 693 Kč, nová verze knihovnického programu Tritius za 68 251 Kč.

ROZBOR VÝNOSOVÝCH POLOŽEK

Výnosy odpovídaly našim možnostem, kromě registračních a sankčních poplatků ve výši **984 432 Kč** je tvoří především výnosy z pronájmu prostor v budovách na náměstí Republiky a na Brněnské ulici v celkové výši **748 868 Kč**.

Součástí ostatních výnosů jsou i příjmy za služby poskytované knihovnou v rámci výkonu regionálních funkcí (359 928 Kč) a finanční příspěvky (48 000 Kč) obdržené od obcí na nákup knih pro jejich obecní knihovny (zpracování včetně obalového materiálu jsou hrazeny z krajské dotace na zajištění regionálních funkcí).

JMĚNÍ A FONDY (v Kč)

	stav k 1. 1. 2022	stav k 31. 12. 2022
jmění	15 808 315,10	18 149 565,32
fond kulturních a sociálních potřeb	52 067,34	62 652,38
rezervní fond	188 943,63	0
investiční fond	276 790,04	0
fond odměn	286 227,38	0

Jmění účetní jednotky je tvořeno budovou a pozemky na náměstí Republiky 1, na Brněnské ulici 80-82 a nově budovou bývalé kotelny na Trnkově ulici 45 v Olomouci, dále pak dlouhodobým hmotným a nehmotným majetkem knihovny.

Zůstatek **fondů kulturních a sociálních potřeb** vyplývá ze zákonné tvorby a čerpání fondu během roku – příspěvky na stravné, peněžní odměny k životním a pracovním výročí zaměstnanců, příspěvky na vzdělávání zaměstnanců v angličtině a příspěvky na letní rekreaci dětí zaměstnanců.

Rezervní fond, Investiční fond a Fond odměn byly dle doporučení auditora a se souhlasem zřizovatele odúčtovány.

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST

Již pátým rokem **prodáváme** původně jen reklamní **tašky** (40 Kč/ks). Získali jsme za ně celkem 4 840 Kč.

KONTROLNÍ ČINNOST

vnější:

- duben 2022 veřejnosprávní kontrola Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR zaměřená na kontrolu plateb na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného; bez závad.
- květen 2022 veřejnosprávní kontrola Krajského úřadu Olomouckého kraje zaměřená na plnění podmínek smlouvy o poskytnutí neinvestiční dotace na výkon regionálních funkcí roku 2021; bez zjištěného pochybení.

vnitřní kontrolní činnost a vnitřní kontrolní systém knihovny vychází ze Směrnice pro výkon řídicí kontroly – 2022 jsme se zaměřili na:

- kontroly pokladen;
- kontrolu návaznosti bankovních výpisů a kontroly vybraných plateb a jejich oprávněnosti;
- kontrolu krácení započitatelných praxí zaměstnanců;
- kontrolu popisů práce na úseku služeb;
- kontrolu zajišťování meziknihovní výpůjční služby;
- analýzu LOG souborů firewallu a mailservru;

Všechny tyto kontroly byly bez zjištěných závad.

- kontrola správnosti zadávání objednávek a smluv do registru smluv za období listopad 2016 až duben 2022 – objeveny nedostatky spočívající v nedodržení povinného časového rámce. Vzniklé nedostatky byly odstraněny sepsáním Smluv o vypořádání závazků a Dohod o vypořádání bezdůvodného obohacení.

NÁVRH NA FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM

Knihovna bude žádat svého zřizovatele o pokrytí ztráty ve výši 1 072 334,43 Kč.

Ztráta vznikla v souvislosti s dlouhodobou (již od roku 2013) chybou při účtování odpisů z investičních transferů a následného čerpání investičního fondu ve vyšším objemu, než byla jeho skutečná výše.

Dle zjištění auditora částka, o kterou jsou závazky k 31. 12. 2022 vyšší než aktiva při „nulových fondech vlivem odúčtování“, odpovídá výši 1 371 455,63 Kč. Jedná se o výdaje, které organizace musí vynaložit, a prostředky k tomu nemá. Auditor navrhuje, aby skutečně celá částka **1 371 455,63 Kč** (tj. nejen částka ve výši účetní ztráty roku 2022) byla proúčtována do výnosů roku 2023.

ÚČETNÍ AUDIT

Byl proveden řádný účetní audit s vyslovením auditorského názoru, že **účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv účetní jednotky Knihovna města Olomouce, příspěvková organizace k 31. 12. 2022 a nákladů, výnosů a výsledků jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2022** v souladu s českými účetními předpisy (viz příloha V.).

Závěr

Po celý rok jsme pracovali na tom, abychom **udrželi úroveň** a světovost nabízených **knihovnických a informačních služeb** a aby se k nám čtenáři opět vrátili. Díky vstřícnému přístupu knihovníků, zajímavé nabídce knihovního fondu, rozmanité řadě akcí a zajištění veřejného přístupu k internetu ve všech našich pobočkách zavítali do knihovny i olomoučtí občané, kteří nebyli našimi uživateli.

Rok 2023 bude zaměřen na další aktivní práci se čtenářem, mottem roku je **ZPÁTKY DO KNIHOVEN**, budeme se snažit našim uživatelům prodloužit dobu příjemně strávenou v knihovně díky akcím, oceňovat stávající čtenáře a oslovovat ty, kteří k nám přestali chodit. Máme připraven průzkum spokojenosti čtenářů.

Budeme **estetizovat naše prostředí** – pokračovat v rekonstrukci dospělého oddělení (dvě místnosti naučné literatury), chceme také vyměnit čtyři okna v přístavbě budovy na náměstí Republiky a budeme se snažit modernizovat pobočku na Sv. Kopečku. Připravíme studii na nově koncipované Edukační centrum tak, abychom se mohli ucházet o evropskou dotaci.

Čtenáře budeme hýčkat i naší technikou – motivovat je k užívání samoobslužných stanic, placení přes terminál i platební bránu a chystat knihy „na poličku“. Zároveň budeme pracovat na bezpečnosti své sítě a svých dat vzhledem k vnějším útokům.

Budeme prohlubovat metody **práce se čtenářskou gramotností** a bojovat **s digitální demencí**. V rámci celostátní kampaně Bookstart, která rozvíjí čtenářské návyky dětí již od narození, připravíme zajímavé programy jak pro nejmenší, tak pro děti od 3 do 6 let. Naše moderní TechLab centrum pro děti a mládež nabídne další místa v kroužcích práce s robotickými hračkami, 3D pery a 3D tiskem.

Chceme **být skutečně komunitním centrem** našeho **města**, aby k nám čtenáři bez rozdílu věku, sociálního postavení, pohlaví, barvy pleti a zdravotního stavu rádi a často chodili, aby u nás nalézali informace, vzdělání, zábavu a laskavý přístup.

V Olomouci 14. 3. 2023

RNDr. Lenka Prucková, ředitelka

Na zpracování se podíleli: Bc. Olga Bačuvčíková, Kateřina Petrová, Ing. Bc. Libor Housírek, Ing. Pavel Vítek